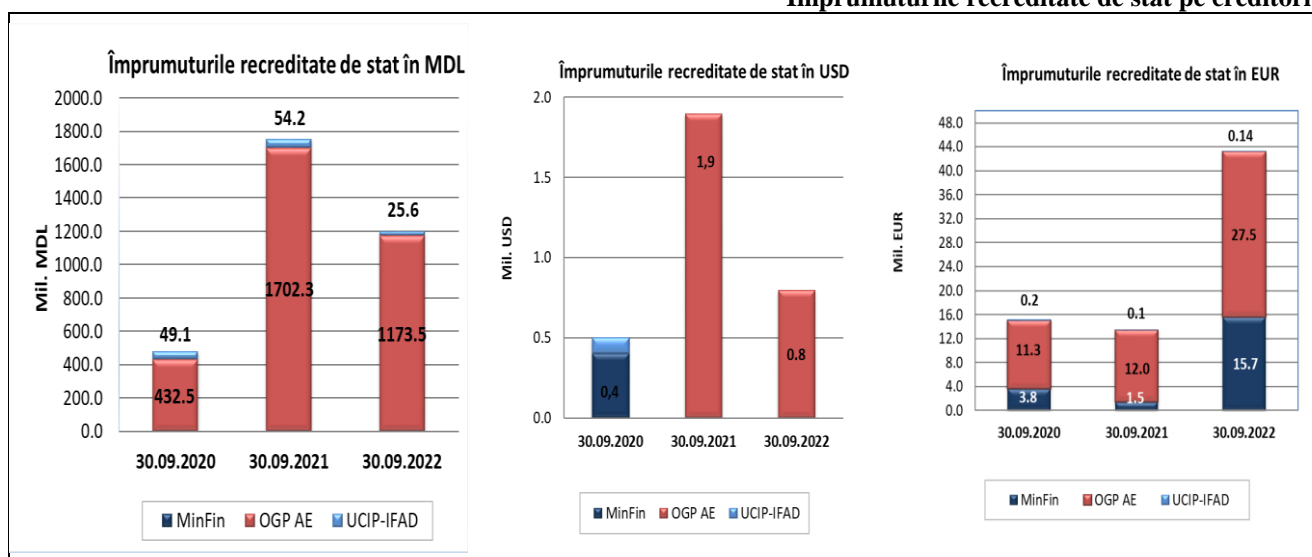

**Informația privind împrumuturile recreditate prin intermediul
Ministerului Finanțelor, Oficiului de Gestionare a Programelor de
Asistență Externă, Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor
Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă,
la situația din 30 septembrie 2022**

Recreditarea de stat se efectuează prin intermediul Ministerului Finanțelor (MinFin), Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (OGP AE) și Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (UCIP-IFAD).

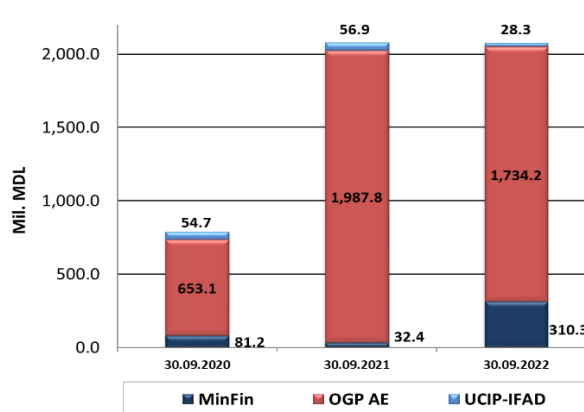
Pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 din contul liniilor de creditare și a mijloacelor circulante acumulate (din rambursarea sumelor principale, dobânzilor aferente de către băncile, organizațiile de creditare nebancare (OCN) și asociațiile de economii și împrumut (AEÎ) participante la recreditarea de stat) pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe au fost recreditate împrumuturi către agenți economici, autorități publice locale și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat în sumă de 1 199,1 mil. lei, 0,8 mil. dolari SUA și 43,3 mil. euro (echivalent a cca 2 072,8 mil. lei), inclusiv: din resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 1 038,5 mil. lei, 0,8 mil. dolari SUA și 20,5 mil. euro (echivalent a cca 1 461,4 mil. lei) sau 70,5% din suma totală recreditată.

Împrumuturile recreditate de stat pe creditori

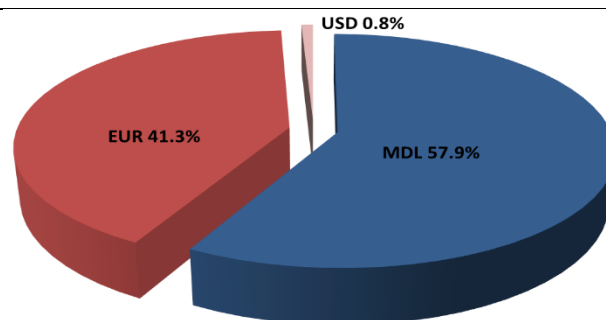
În perioada de analiză, se atestă un trend ascendent aferent valorii mijloacelor financiare îndreptate spre recreditare în scopul implementării proiectelor finanțate din surse externe în euro și un trend descendent în moneda națională și dolari SUA.

Împrumuturile recreditate de stat, recalculat în moneda națională la data tranzacției, pe parcursul a 9 luni ale anului 2020, 2021 și 2022 (mil. lei)

Pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 se constată o descreștere ușoară a mijloacelor financiare îndreptate spre recreditarea de stat în comparație cu perioada similară a anului 2020 și 2021, condiționată de o cerere mai mică de recreditare din partea beneficiarilor în vederea implementării proiectelor finanțate din contul împrumuturilor externe de stat.

Structura împrumuturilor recreditate de stat, pe valute, pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 (%)

În perioada de referință poziția dominantă în structura împrumuturilor recreditate de stat pe valute este ocupată de moneda națională cu 57,9%, urmată de euro cu 41,3% și dolarul SUA cu 0,8%.

Sumele recreditate pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 se prezintă după cum urmează:

1) prin intermediul Ministerului Finanțelor – 15,7 mil. euro (echivalent a cca 310,3 mil. lei), inclusiv:

- Proiectul „Împrumutul destinat reabilitării rețelelor de transport ale Î.S. „Moldelectrica””, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 1,4 mil. euro;

- Proiectul de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, faza I – 1,0 mil. euro;

- Proiectul de dezvoltare a Sistemului Electroenergetic (Î.S. „Moldelectrica”) – 1,4 mil. euro;

- Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”) – 7,9 mil. euro;

- Proiectul „Sistemul termoelectric al mun. Bălți, (SA „CET-Nord”) – Faza II”, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 4,0 mil. euro.

2) prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă – 1 173,51 mil. lei, 0,85 mil. dolari SUA și 27,49 mil. euro (echivalent a cca 1 734,2 mil. lei), dintre care:

➤ resurse recreditate direct din împrumuturile externe – 135,0 mil. lei și 7,02 mil. euro, inclusiv:

- Proiectul „Livada Moldovei” – 135,0 mil. lei și 7,02 mil. euro;

➤ resurse recreditate din mijloacele OGP AE circulante acumulate – 1 038,51 mil. lei, 0,85 mil. dolari SUA și 20,47 mil. euro, inclusiv:

- Proiectul de Finanțare Rurală și Dezvoltare a Întreprinderilor Mici (FIDA I) – 82,68 mil. lei și 0,01 mil. euro;

- Proiectul de Revitalizare a Agriculturii (FIDA II, PRA) – 53,25 mil. lei, 0,08 mil. dolari SUA și 0,1 mil. euro;

- Proiectul de Dezvoltare a Afacerilor Rurale (FIDA III, PDAR) – 13,86 mil. lei și 0,04 mil. euro;

- Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Marketing (FIDA IV) – 42,06 mil. lei;

- Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltarea Businessului Agricol (FIDA V) – 27,59 mil. lei și 1,41 mil. euro;

- Programul Rural de Reziliență Economică-Climatică Incluzivă (FIDA VI) – 101,04 mil. lei;

- Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, faza I (RISP I) – 145,39 mil. lei și 0,1 mil. euro;

- Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, faza II (RISP II) – 124,37 mil. lei;

- Proiectul Kreditanstalt fur Wiederaufbau (KfW) – 6,56 mil. lei și 1,0 mil. euro;

- Proiectul „Filieră de Vin” – 18,37 mil. lei și 5,68 mil. euro;

- Proiectul de Ameliorare a Competitivității (PAC 1) – 27,0 mil. lei, 0,03 mil. dolari SUA și 2,47 mil. euro;

- Proiectul de Ameliorare a Competitivității, faza 2 (PAC 2) – 113,93 mil. lei, 0,74 mil. dolari SUA și 1,88 mil. euro;

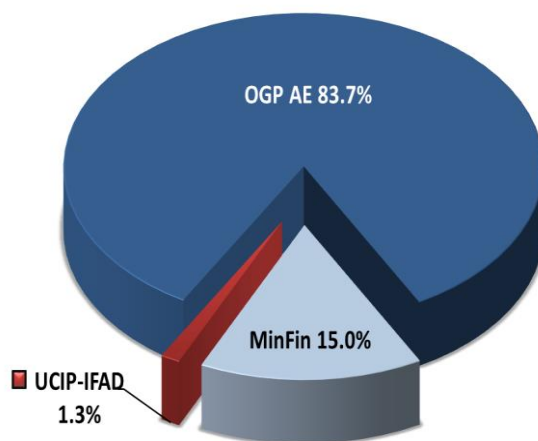
- Proiectul Livada Moldovei – 157,64 mil. lei și 7,38 mil. euro;

- Proiectul COVID-19 răspuns de urgență și suport ÎMMM – 124,77 mil. lei și 0,4 mil. euro.

3) prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (resurse recreditate direct din împrumuturile externe) – 25,61 mil. lei și 0,13 mil. euro (echivalent a circa 28,3 mil. lei), din care:

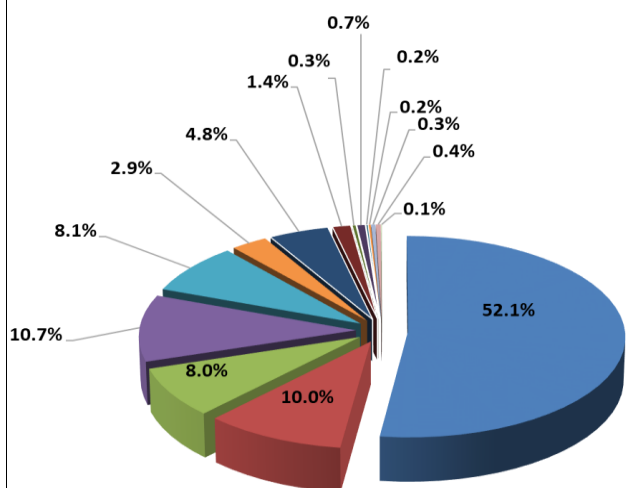
- Proiectul de Reziliență Rurală (FIDA VII, PRR) – 25,61 mil. lei și 0,13 mil. euro.

Structura recreditării împrumuturilor de stat între instituțiile participante, pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 (%)

În perioada de referință, cota majoră de recreditare de stat îi revine Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (83,7%), urmată de Ministerul Finanțelor cu cota de 15,0% și Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor FIDA cu 1,3%.

Structura recreditării împrumuturilor de stat sub aspectul activităților economice pe parcursul a 9 luni ale anului 2022

- Agricultură, silvicultură și pescuit
- Transport și dezvoltare
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor
- Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
- Industria prelucrătoare
- Construcții
- Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- Artă, activități de recreere și agrement
- Alte activități de servicii
- Activități de cazare și alimentație publică
- Informații și comunicații
- Industria extractivă
- Învățământ
- Sănătate și asistența socială
- Distribuția apei, salubritate și gestionarea deșeurilor

Activitățile economice	mil. lei
Agricultură, silvicultură și pescuit	1 079,4
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	222,3
Transport și dezvoltare	206,3
Industria prelucrătoare	167,7
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	165,3
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	98,5
Construcții	59,8
Artă, activități de recreere și agrement	29,7
Activități de cazare și alimentație publică	13,8
Sănătate și asistența socială	8,0
Învățământ	6,7
Alte activități de servicii	6,5
Industria extractivă	3,8
Informații și comunicații	3,5
Distribuția apei, salubritate și gestionarea deșeurilor	1,5
TOTAL:	2 072,8

În structura mijloacelor financiare recreditate de stat, pe parcursul a 9 luni ale anului 2022, sub aspectul activităților economice, ponderea majoră îi revine activității economice agricultură, silvicultură și pescuit cu 52,1%, urmată de activitatea producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaz cu 10,7%, cota cea mai mică îi revine activității distribuția apei, salubritate și gestionarea deșeurilor cu o pondere de 0,1%.

În perioada de analiză a fost rambursată de către agenții economici, autoritățile publice locale și băncile, organizațiile de creditare nebancare, asociațiile de economii și împrumut participante la recreditarea de stat suma principală, dobânda și alte plăți aferente în sumă de 918,3 mil. lei, 2,7 mil. dolari SUA, 17,0 mil. euro și 0,4 mil. JPY (echivalent a cca 1 307,8 mil. lei). Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor au fost rambursate – 0,4 mil. lei, 1,9 mil. dolari SUA, 7,3 mil. euro și 0,4 mil. JPY.

2) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă au fost rambursate – 854,9 mil. lei, 0,8 mil. dolari SUA și 9,6 mil. euro, din care:

- resurse recreditate direct din împrumuturi externe – 161,4 mil. lei, 0,5 mil. dolari SUA și 5,8 mil. euro;

- resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 693,5 mil. lei, 0,3 mil. dolari SUA și 3,8 mil. euro.

3) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor FIDA au fost rambursate – 63,0 mil. lei, 0,03 mil. dolari SUA și 0,1 mil. euro.

La situația din 30 septembrie 2022, soldul datoriilor beneficiarilor recreditați constituie: 3 589,6 mil. lei, 33,1 mil. dolari SUA, 182,1 mil. euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent a 7 815,5 mil. lei), majorându-se față de sfârșitul anului 2021 cu 779,3 mil. lei, ce constituie o creștere de cca 11,07%, iar comparativ cu 9 luni ale anului 2021 s-a majorat cu 15,1%. Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor – 70,6 mil. lei, 29,4 mil. dolari SUA, 112,2 mil. euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent a 2 898,1 mil. lei sau 37,1% din suma totală a datoriilor);

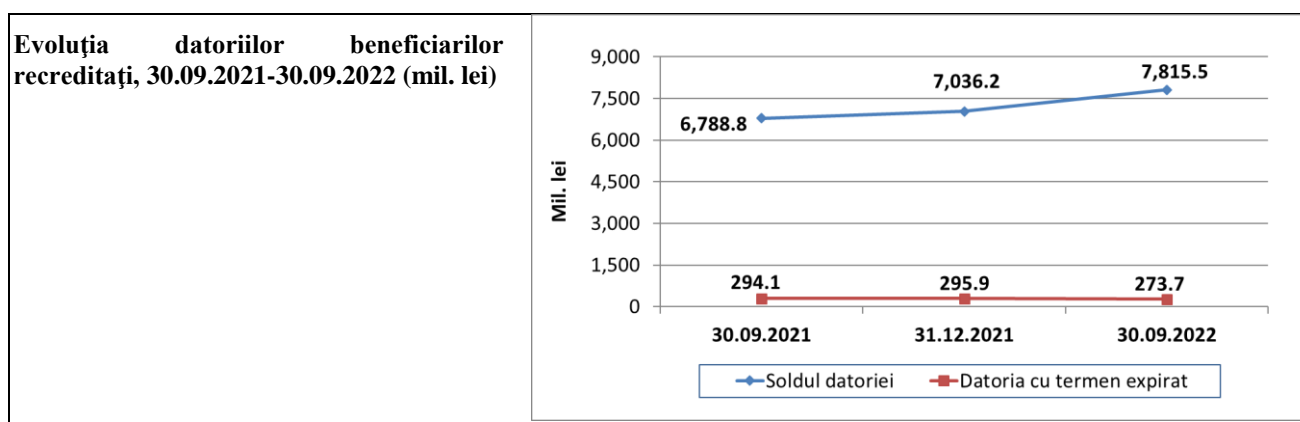
2) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor FIDA – 3 519,0 mil. lei, 3,7 mil. dolari SUA și 69,9 mil. euro (echivalent a 4 917,4 mil. lei sau 62,9% din suma totală a datoriilor).

Datoria cu termen expirat, la situația din 30 septembrie 2022, se atestă atât la împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor, cât și prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă și se cifrează la 72,0 mil. lei, 9,3 mil. dolari SUA și 1,0 mil. euro (echivalent a 273,7 mil. lei) sau 3,5% din suma datoriilor totale, micșorându-se față de sfârșitul anului 2021 cu 22,2 mil. lei, ce constituie o descreștere de cca 7,5%, iar comparativ cu 9 luni ale trimestrului III anului 2021 s-a micșorat cu 6,9%. Astfel:

1) pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor – 70,6 mil. lei, 9,3 mil. dolari SUA și 0,4 mil. euro (echivalent a 261,5 mil. lei) sau 95,6% din totalul datoriei expirate. Beneficiarii recreditați care nu au executat graficele de rambursare a datoriilor sunt:

- Programul de dezvoltare a serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Consiliul raional Soroca);
- Proiectul Alimentare cu Apă și Canalizare, finanțat de către Banca Mondială (Î.M. Direcția de producție Apă Canal Ștefan-Vodă);
- Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”);
- Întreprinderile în proces de insolabilitate și întreprinderile potențial falite.

2) pe împrumuturile recreditate și/sau monitorizate prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă – 1,44 mil. lei și 0,6 mil. euro (echivalentul a 12,2 mil. lei) sau 4,4% din totalul datoriei expirate. Datoria dată a fost înregistrată la B.C. „Investprivatbank” S.A. în legătură cu insolabilitatea acesteia și la întreprinderile vitivinicole recreditate în cadrul Proiectului „Filiere du Vin” („Magnolia-94” S.R.L., „F.P.C. „Vindicum” S.R.L., „Univers-Vin” S.R.L., „Basarabia L-Win Invest” S.R.L.).

Graficul prezentat atestă că evoluția soldului datoriilor are o evoluție ascendentă, condiționată de cererea de acordare a împrumuturilor din partea beneficiarilor recreditați, iar soldul datoriilor cu termen de achitare expirat are o evoluție descendentă, condiționată de reeșalonarea datoriilor unor beneficiari recreditați, precum și fluctuațiile cursului valutar.

Ministerul Finanțelor își onorează sarcina de încasare a datoriilor expirate prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat prin aplicarea măsurilor de executare silită, în conformitate cu legislația în vigoare, față de beneficiarii recreditării care dețin arierate pe împrumuturile recreditate. Astfel, pe parcursul a 9 luni ale anului 2022, la bugetul de stat în acest sens au fost încasate 1,1 mil. lei, ceea ce constituie 0,08% din suma totală rambursată în perioada de referință.